

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

2020 YILI ÇAPRAZ AKRAN DEĞERLENDİRME RAPORU

Değerlendirmeyi yapan komisyon üyelerine, özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

İÇİNDEKİLER	2
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÇAPRAZ AKRAN DEĞERLENDİRME SONUÇ RAPORU	3
1.1. DIŞ PAYDAŞLAR	4
1.2. İÇ PAYDAŞLAR	4
YÖNTEM.....	5
PROGRAM DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ.....	6
ÇAPRAZ DEĞERLENDİRME PROGRAMI	9
KAYNAKÇA	11

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÇAPRAZ AKRAN DEĞERLENDİRME SONUÇ RAPORU

Eğitimin uzun soluklu bir yatırım aracı olmasının yanında ülke kalkınmasında da stratejik bir öneme sahiptir. Yapılan araştırmalar ulusal gelirdeki artışın bir bölümünün işgücünün eğitim düzeyindeki artışla açıklanabileceğini göstermektedir. Eğitim hizmetinin sunumunda okul öncesinden üniversiteye kadar kalitenin yükseltilmesi, eğitim sisteminin küreselleşen dünyanın şartlarına ve toplum beklentileri doğrultusunda çağdaş kriterlere kavuşturulması yönündeki çalışmalar ülkemizde de uzun yıllardır yürütülmektedir.

Günümüzde bir eğitim kurumunda paydaşlar genel olarak iç paydaşlar ve dış paydaşlar olarak gruplandırılmaktadır. Üniversiteler denildiğinde; öğrenciler, akademik ve idari personel ilgili eğitim kurumunun içerisinde yer aldığından iç paydaşlar kapsamında değerlendirilmekte ve ilgili politikaların uygulanmasından doğrudan etkilenen paydaş grubunu oluşturmaktadır. İşverenler, mezunlar, meslek örgütleri, mezunlar ve toplum gibi kurumunun dış çevresinde yer alan paydaşlar ise dış paydaşlardır. Dış çevre, organizasyonun kendi iç çevresi ve faaliyet çevresi dışında kalan alanı kapsar. Makro ekonomik ortam, uluslararası çevre, siyasi çevre, kültürel çevre, teknolojik çevre ve demografik çevre dışsal çevrenin kapsamına girer (Aktan ve Börü, 2007). Nitekim kurum içi ve kurum dışı paydaşlarla güçlü ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesi hedeflerin ve amaçların gerçekleştirilmesini kolaylaştıracak ve kuruma dinamiklik kazandıracaktır.

Bugünden geleceği elde etmek isteyen kurumların amaçlarını, hedeflerini ve bunlara ulaşmayı mümkün kılacak yöntemlerin belirlenmesi konularında stratejik planlama bir rehber hizmet sunmaktadır (Bayraktar ve Yıldız, 2007). Stratejik planlama sürecinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için yükseköğretim kurumları iç ve dış paydaşlarını belirlemeli ve öncelikli paydaş gruplarının beklentileri, değerleri ve kaygıları tespit edilmelidir. Bu bireylerin veya grupların bilinmesi ve ihtiyaçlarının karşılanması, yükseköğretim kurumları için önemli bir rekabet faktörü (Dobni ve Luffman, 2003) olarak görünmektedir. Paydaşlar, genellikle kurumun araştırma geliştirme projeleri veya diğer etkinlikleriyle ilgilenen kişiler olarak tanımlanırken, stratejik paydaşlar; stratejik planda belirtilenlerdir. Stratejik paydaşlar aynı zamanda anlaşmalar, yönetmelikler ve uygulamalar temelinde yakın iş birliği içinde olan kişilerdir (Kettunen, 2014).

Paydaşın en uygun ve yaygın tanımı, “işletmenin kararları, amaçları, faaliyetleri, uygulamaları ve politikalarını etkileyebilen ve bunlardan etkilenecek olan birey ve gruplar” şeklinde olmaktadır. Bu paydaşlar; işveren, uzmanlar, satıcılar, rakipler ve gerçekte müşteriler de dahil olmak üzere, değer zinciri içerisinde yer alan herhangi biri veya birilerinin oluşturduğu insan grupları olabilmektedir. Ancak paydaşları iki grupta sınıflandırarak incelersek; bu paydaşlar, “İç paydaşlar” ve “Dış paydaşlar” olmak üzere ikiye ayrılır (Tuncer, 2010).

1.1. Dış Paydaşlar

Kuruluştan etkilenen veya kuruluşu etkileyen kuruluş dışındaki kişi, grup veya kurumlardır. Kuruluş faaliyetleriyle ilişkisi olan diğer kamu ve özel sektör kuruluşları, kuruluşa girdi sağlayanlar, sendikalar, ilgili sektör birlikleri dış paydaşlara örnek olarak verilebilir. Üniversite dış paydaşlarına örnek olarak; mezunlar, akademik danışma kurulları, işverenler, yatırımcılar, sanayi kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, araştırma kurumları, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu, öğrenci yakınları, yerel yönetimler, basın-yayın kuruluşları, yurtiçi-yurtdışı üniversiteler, tedarikçiler ve toplum verilebilir.

1.2. İç Paydaşlar

Kuruluştan etkilenen veya kuruluşu etkileyen kuruluş içindeki kişi, grup veya varsa ilgili, bağlı kuruluşlardır. Kuruluşun çalışanları, yöneticileri ve kuruluşun bağlı olduğu bakanlık, iç paydaşlara örnek olarak verilebilir. Üniversite bünyesinde bulunan iç paydaşlara örnek olarak; idari personel, akademik personel, öğrenci toplulukları ve öğrenciler verilebilir.

Akran değerlendirme, bir grup içerisinde yer alan bireylerin akran veya akranlarını değerlendirmesi süreci (Boud, 1995; Falchikov, 1995; Freeman, 1995) olarak tanımlanmaktadır. Akranlar arasında dönüt alışverişi sağlaması nedeniyle son yıllarda özellikle grup çalışması sırasında akran değerlendirmeye duyulan ilgide önemli bir artışın olduğu gözlenmektedir (McMahon, 2009). Akran değerlendirme sadece bir puanlama ya da değerlendirme işlemi değil, aynı zamanda becerilerin geliştirildiği bir öğrenme sürecidir (Boud ve Falchikov, 2006; Somervell, 1993). Akran değerlendirme temel olarak iki beceri üzerine odaklanmaktadır. İlki, akranların değerlendirme sonuçları öz-değerlendirmenin bir parçası gibi görülebilmektedir ve öz-değerlendirme becerisini doğrudan, biliş üstü beceriyi de dolaylı olarak etkileyebilmektedir (Flavell, 1987; Somervell, 1993; Topping, 2005). İkincisi ise, grupla öğrenmede grup işlerine katılım ve sorumluluk alma gibi becerilerin geliştirilmesine olanak sağlamaktadır (Van den Berg, Admiraal ve Pilot 2006). Birçok yazar (Boud, 1995; Falchikov, 1995; Freeman, 1995; Topping, 2005), akran değerlendirmeyle iş birliği becerisi arasındaki ilişkiye vurgu yaparak, akran değerlendirmenin sosyal etkileşim, bireysel değerlendirilebilirlik ve olumlu bağımlılık gibi iş birliği koşullarının yerine getirilmesinde etkili olabileceğini belirtmişlerdir. Akran değerlendirme, hem iş birliği becerilerinin hem de iş birliğinden gelen öğrenmelerin değerlendirilmesinde etkili bir yol olabilmektedir (Yurdabakan, 2011).

Akran eğitimi, sosyal etkileşimi olan, benzer dil, tutum ve davranışa sahip olan iki kişi arasında bilgi, davranış ve tutum değiştirmek amacıyla yapılan planlı eğitimidir. Çok çeşitli ders ve düzeylerde kullanılabilir. Akran eğitimi karşılıklı ve çapraz olmak üzere iki farklı yolla yapılabilir. Karşılıklı akran eğitimi, eşit düzeyde iki kişinin hem öğretene hem öğrenen rollerini üstlenerek birbirlerinin öğrenmelerine yardım etmesidir. Çapraz akran eğitiminde ise akademik yönden üstün olan bir öğrencinin öğretene, diğer bir öğrencinin ise öğrenen rolüne bürünmesi söz konusudur.

Çapraz akran öğretiminde akran öğretene akran öğrenenden yaş, kademe, beceri seviyesi, deneyim veya akademik açıdan ileri düzeyde olması gerekmektedir. Katılımcıların eşit olmayan durumlarına ek olarak çapraz akran öğretiminde katılımcıların rolleri sabitlenmektedir (Falchikov, 2001). Yani akran öğretene programın başından sonuna kadar öğretici rolünde, akran öğrenen ise öğrenen rolünde kalmak durumundadır.

YÖNTEM

Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi'ne ait 20 birim (Fakülte, MYO, YO ve SHMYO) ve her birimi değerlendirmek için oluşturulan değerlendirme ekipleriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma sırasında Çapraz Akran Değerlendirme yöntemine uygun olması için değerlendirme ekibi ile değerlendirilen birimlerin karşılıklı

değerlendirme yapmamasına dikkat edilmiştir. Kullanılan değerlendirme yöntemine uygunluk açısından değerlendirme esnasında çakışma olmaması önem arz etmektedir. Hazırlanan program değerlendirme kriterleri, birimlerin programları hakkında genel soruları barındıracak şekilde 14 kriter ile sınırlandırılmıştır. Çalışma 14 kriter ile sade tutulmuş olması Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından ilk defa uygulanması ve uygulamanın anlaşılabilir olmasını sağlamaktır.

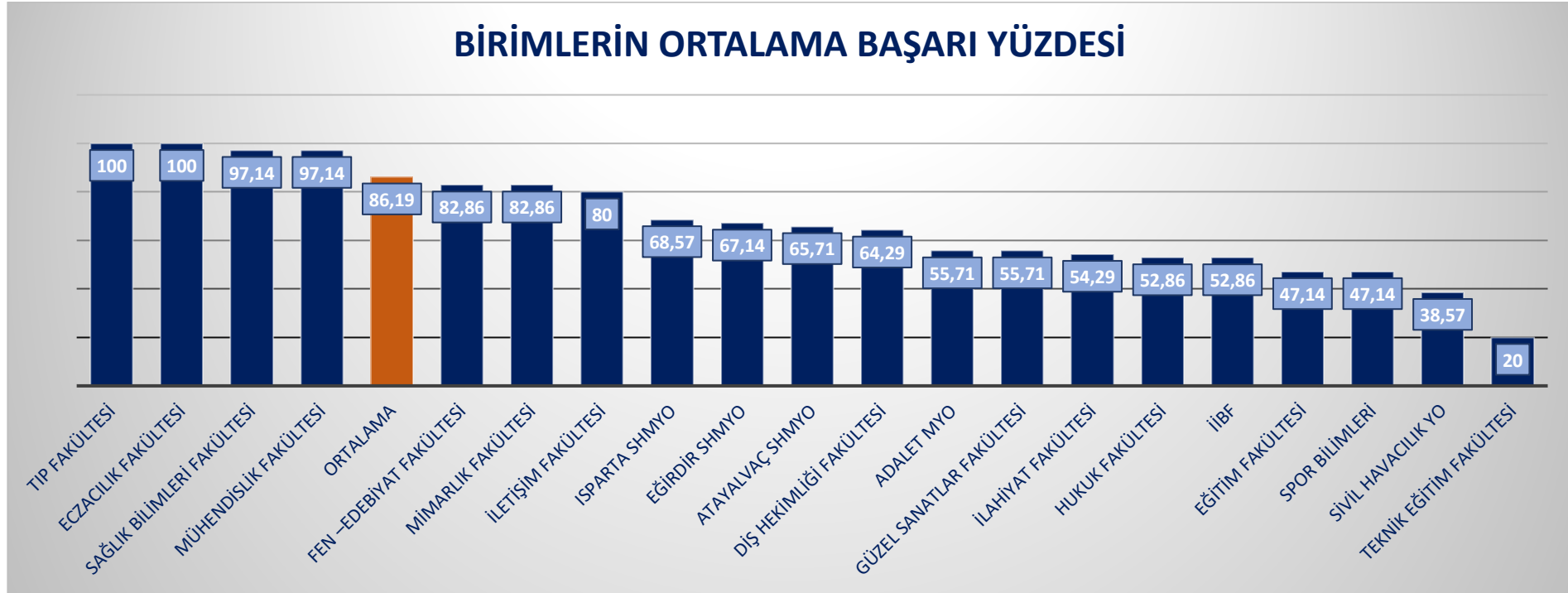
Program Değerlendirme Kriterleri

- 1) Programın amaçları ve yeterlilikleri tanımlanmıştır
- 2) Programın öğrenme çıktıları oluşturulmuştur.
- 3) TYYÇ ile uyumlu program yeterliliklerinin ve ders öğrenme kazanımlarının eşleştirildiği matrisler oluşturulmuştur.
- 4) Program yeterlilikleri, programla ilgili konuları kavrama, yorumlayabilme, analiz edebilme ve çözüm bulma odaklı tasarlanmıştır.
- 5) Program yeterlilikleri, programla ilgili konuları kavrama, yorumlayabilme, analiz edebilme ve çözüm bulma odaklı tasarlanmıştır.
- 6) Program çıktılarının izlenmesine ilişkin planlamalar (raporlama, anket vb.) yapılmıştır.
- 7) Ders öğrenme kazanımları, ders alanı ile ilgili konuları kavrama, yorumlayabilme analiz edebilme ve çözüm bulma odaklı tasarlanmıştır.
- 8) Ders öğrenme kazanımlarının izlenmesine ilişkin planlamalar (raporlama, anket vb.) yapılmıştır.
- 9) Ders sayısı ve haftalık ders saati öğrencinin akademik olmayan etkinliklere zaman ayırabileceği şekilde düzenlenmiştir.
- 10) Tüm derslerin AKTS değeri web üzerinden paylaşılmakta, öğrenci iş yükü takibi ile doğrulanmaktadır.
- 11) Staj ve mesleğe ait uygulamalı öğrenme fırsatları öğrenci iş yükü ve kredi çerçevesinde değerlendirilmektedir. (Staj ve mesleğe ait uygulamalı öğrenme olan bölüm ve programlar için değerlendirilecektir.)
- 12) Süleyman Demirel Üniversitesi senatosununun 16 Eylül 2020 tarihli ve 554 554 sayılı kararında belirtilen ölçme değerlendirmeye ilişkin hususlar ders izlencelerine yansıtılmıştır.
- 13) Her program ve ders için ilgili kazanımlar listesi öğrenci ile paylaşılmıştır.
- 14) Ders profilleri ve izlençe eksiksiz olarak hazırlanmıştır.

Tablo 1’ de Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan Çapraz Akran Genel Değerlendirme Sonuçları verilmiştir. Tabloda ilk sütunda değerlendirilen birimlerin isimleri, son sütunda ise değerlendirilen birimlerin aldığı toplam puanlar verilmiştir. Çalışmada 5’li likert sistemi kullanılarak sonuçlar elde edilmiştir. Yani birimlerin her bir kriterden aldıkları puanlar 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Genel Değerlendirme Sonuçları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Toplam Puan
Tıp Fakültesi	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	70
Eczacılık Fakültesi	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	70
Sağlık Bilimleri Fakültesi	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	68
Fen –Edebiyat Fakültesi	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	0	5	5	5	58
İletişim Fakültesi	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	56
Isparta SHMYO	4	4	3	4	4	1	4	3	4	4	4	3	3	3	48
Eğirdir SHMYO	4	3	3	4	4	1	3	3	4	4	4	3	4	3	47
Atayalvaç SHMYO	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	3	4	4	46
Dış Hekimliği Fakültesi	3	3	3	3	4	2	3	3	2	3	4	4	4	4	45
Adalet MYO	3	4	3	3	2	2	3	2	2	4	3	2	2	4	39
İlahiyat Fakültesi	3	3	3	3	3	1	3	2	3	3	3	3	3	2	38
Hukuk Fakültesi	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2	3	2	37
İİBF	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	0	3	3	3	37
Eğitim Fakültesi	3	2	2	2	3	2	2	1	3	3	3	2	3	2	33
Spor Bilimleri	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	33
Sivil Havacılık YO	2	2	1	2	2	1	1	1	3	3	3	3	2	1	27
Teknik Eğitim Fakültesi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14
Mühendislik Fakültesi	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	68
Güzel Sanatlar Fakültesi	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	39
Mimarlık Fakültesi	5	5	4	5	5	2	4	3	5	4	5	3	4	4	58
Madde Ortalaması	3,60	3,50	3,25	3,50	3,55	2,70	3,30	2,90	3,45	3,60	3,30	3,20	3,50	3,20	

Şekil 1. Birimlerin Genel Ortalama Başarı Yüzdeleri Grafiği.

NOT: Eğitim Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi gibi fakültelerin programları ve program içerikleri merkezden yapılmasından dolayı, söz konusu fakültelerin başarı yüzdelerine etki etmektedir.

Şekil 1’de değerlendirme kriterlerinden elde edilmiş birimlere ait başarı yüzdeleri grafik halinde verilmiştir. Grafiğe göre, Süleyman Demirel Üniversitesi Çapraz Akran Değerlendirme başarı ortalaması, yukarıda maddeler halinde verilen 14 kriter üzerinden %86,19 olarak belirlenmiştir. Değerlendirilen birimler arasında en yüksek ortalamaya %100 ile Tıp ve Eczacılık fakülteleri, en düşük ortalama ise %20 ile Teknik Eğitim Fakültesine aittir. Genel anlamda değerlendirildiğinde 16 birim

üniversitenin genel ortalamasının altında kalırken 4 birim ise genel ortalamanın üzerinde yer almaktadır. Üniversite ortalamasının yaklaşık olarak %86 gibi yüksek bir oran olması Süleyman Demirel Üniversitesi açısından sevindirici bir durum olarak yorumlanabilir.

ÇAPRAZ DEĞERLENDİRME PROGRAMI

Süleyman Demirel Üniversitesi Çapraz Akran Değerlendirme programı 2-6 Kasım 2020 tarihleri arasında üniversite birimleri değerlendirme komisyonları tarafından aşağıda verilen programa göre uygulanmıştır.

Değerlendirme programı 09:00-12:00

	Değerlendirilecek Fakülte	Değerlendirme Ekibi	Değerlendirilecek Fakülte	Değerlendirme Ekibi
Pazartesi	Eğitim Fakültesi	İlahiyat Fakültesi	İİBF	Sağlık Bilimleri Fakültesi
Salı	Mühendislik Fakültesi	İİBF	Sağlık Bilimleri Fakültesi	Atayalvaç SHMYO
Çarşamba	Tıp Fakültesi	Diş Hekimliği Fakültesi	Mimarlık Fakültesi	Eğirdir SHMYO
Perşembe	Eczacılık Fakültesi	Teknik Eğitim Fakültesi	İlahiyat Fakültesi	Spor Bilimleri
Cuma	Güzel Sanatlar Fakültesi	Mimarlık Fakültesi	Diş Hekimliği Fakültesi	Hukuk Fakültesi

Tablo 2. Çapraz Değerlendirme Uygulama Sabah Programı

Değerlendirme programı 13:30-16:30

	Değerlendirilecek Fakülte	Değerlendirme Ekibi	Değerlendirilecek Fakülte	Değerlendirme Ekibi
Pazartesi	Spor Bilimleri	Fen- edebiyat fakültesi	Sivil Havacılık Yo	Mühendislik fakültesi
Salı	Hukuk fakültesi	İletişim fakültesi	Adalet MYO	Eczacılık fakültesi
Çarşamba	Teknik eğitim fakültesi	Sivil Havacılık YO	Isparta SHMYO	Güzel sanatlar fakültesi
Perşembe	Eğirdir SHMYO	Isparta SHMYO	Fen-edebiyat fakültesi	Eğitim fakültesi
Cuma	Atayalvaç SHMYO	Adalet Myo	İletişim fakültesi	Tıp fakültesi

Tablo 3. Çapraz Değerlendirme Uygulama Öğlen Programı.

KAYNAKÇA

- Aktan, C.C. ve Börü, D. (2007). Kurumsal sosyal sorumluluk. Coşkun Can Aktan (Edt.). *Kurumsal Sosyal Sorumluluk, İşletmeler ve Sosyal Sorumluluk* (11-36). İstanbul: İgiad Yayınları.
- Baraz B. (2004), Yönetim Kurullarının Kurumsal Yönetişim Açısından Kritik Önemi, 3.Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, Osman Gazi Üniversitesi, Eskişehir, s.763.
- Bayraktar, B. B. ve Yıldız, A. K. (2007). Kurumsal Bilginin Stratejik Planlama Sürecinde Kullanılması: Bir İlçe Belediyesi Örneği. *Bilgi Dünyası*, 8(2): 280-296.
- Boud, D. (1995) *Enhancing Learning through Self Assessment*. Kogan Page, London.
- Boud, D., & Falchikov, N. (2006). Aligning Assessment with long-term learning, *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 31(4), 399- 413.
- Dobni, C. ve Luffman, G. (2003). Determining the Scope and Impact of Market Orientation Profiles on Strategy Implementation and Performance. *Strategic Management Journal*, 24(6), 577-585.
- Falchikov, N. (1995) Peer feedback marking: developing peer assessment, *Innovations in Education and Training International*, 32, pp. 175-187.
- Falchikov, N. (2001). *Learning Together: Peer Tutoring in Higher Education*. Routlage, New York.
- Flavell, J. H. (1987). Speculations about the nature and development of metacognition. In F. E. Hargreaves, A., Lorna, E. ve Schmidt, M. (2002). Perspectives on alternative assessment reform. *American Educational Research Journal*. 39 (1), 69-95.
- Freeman, M. (1995) Peer assessment by groups of group work, *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 20, 289-300.
- Karaköse, T.,(2006), “Eğitim Örgütlerindeki İç ve Dış Paydaşların Kurumsal İtibara İlişkin Algılamaları”.
- Kettunen, J. (2014). *The Stakeholder Map in Higher Education*. Erişim Tarihi: 10.10.2017, <http://www.ipedr.com/vol178/007-ICSEP2014-S00020.pdf>; DOI: 10.7763/IPEDR. 2014. V 78.
- McMahon, T. (2009). Combining peer-assessment with negotiated learning activities on a day-release undergraduate-level certificate course (ECTS level 3). *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 1–17.
- Mintzberg, H. ve Rose, J. (2003). Strategic Management Upside Down: Tracking Strategies at McGill University from 1829 to 1980. *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 20(4), 270-290.

- Somervell, H. (1993). Issues in assessment, enterprise and higher education: the case for self-, peer and collaborative assessment, *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 18, 221-233.
- Somervell, H. (1993). Issues in assessment, enterprise and higher education: the case for self-, peer and collaborative assessment, *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 18, 221-233. Stefani, A.J. (1992). Comparison of collaborati.
- Tam, F. (2007). Rethinking School and Community Relations in Hong Kong. *The International Journal of Educational Management*, 21(4), 350-366.
- Topping K. J. (2005). Trends in Peer Learning. *Educational Psychology*, 25(6),631–645.
- Tuncer H.F.,(2010), Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Kurumlarında Kalite Yönetim Sistemi Uygulamaları Ve Dış Paydaşlar Üzerine Bir Araştırma.
- Ünsal N., (2007),“Stratejik Planlama Süreci,Durum Analizi”, Stratejik Planlama ve Yönetim Semineri Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü, s.15-18.
- Van den Berg I., Admiraal W. & Pilot A. (2006) Design principles and outcomes of peer assessment in higher education. *Studies in Higher Education*, 31(3), 341–356.
- Yurdabakan, İ. (2011). The View of Constructivist Theory on Assessment: Alternative Assessment Methods in Education.